

Список використаної літератури.

1. Арестова, О.Н., Бабанін, Л.М., Войскунській, А.Є., (2015), Специфіка психологічних методів в умовах використання комп'ютера, МГУ, Москва.
2. Біда, О., (2007), Структура і методика інтерактивного уроку. // Початкова школа, №7.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ЗАДОВОЛЕНOSTІ ШЛЮБОМ

УДК 159.9:316.6

*Левчук І. Ю.,
студентка спеціальності 053 «Психологія»,
освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст»,
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»*

Актуальність дослідження. Сім'я є об'єктом дослідження багатьох наук – педагогіки, психології, соціології, демографії, економіки. В ХХІ ст. через перехід від патріархального до біархального типу сім'ї, де присутня рівність чоловіка та дружини у правах та обов'язках, відбувся перерозподіл соціальних ролей чоловіка та жінки – загострилась проблема молодих сімей.

В основі вивчення та діагностики взаєностосунків в молодій сім'ї лежать обставини як психологічні, так і соціальні, також такі, що залежать від загальної освіченості шлюбних партнерів з проблеми задоволеності шлюбом, володіння теоретичними основами, які б могли стати базою для покращення їх сімейного життя.

Короткий аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. Задоволеність шлюбом, або відчуття суб'єктивного благополуччя у шлюбі, виникає тоді, коли певні взаємодії влаштовують кожного з шлюбних партнерів. Саме тоді союз чоловіка та жінки стає стійким зв'язком самостійних індивідів, що реагують на зміни у міжособистісних стосунках. Подружжя взаємодія та інтеграція розглядалася в роботах К. Роджерса, В. Сатір, М. Обозова, А. Волкової, В. Сисенка, С. Торохтія, А. Тіводар, О. Карабанової, О. Кляпець, Н. Сафіної, О. Кіжаєвої та інших науковців. Аналіз робіт А. Маслоу, Е. Фромма, К. Роджерса, А. Адлера, Р. Левіса, Дж. Спенієра, Д. Валлерстайна, Р. Уолша, К. Вітакера, Ю. Альшиної, Л. Гозмана, М. Мацковського, С. Торохтія, О. Карабанової, О. Кляпець та інших вказує на те, що найбільш сприятливі стосунки створюються при взаємодії освічених, зрілих, цілісних особистостей подружжя (Ткаченко, В.Є., 2005).

Мета наукової публікації полягає в аналізі та узагальненні теоретико-методологічних аспектів вивчення проблеми задоволеності шлюбом молодого подружжя.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розглядаючи суть поняття «благополучний шлюб», варто звернутись до робіт Р. Левіса та Дж. Спенієра, які вважають, що висока якість шлюбу пов'язана з високим рівнем подружнього пристосування, адекватним спілкуванням подружжя, високим рівнем подружнього щастя, інтеграції та високою мірою задоволеності відносинами. Ю. Альошина трактує поняття «благополучний шлюб» як суб'єктивну оцінку, ставлення подружжя до власного шлюбу. Зарубіжні вчені використовують визначення успішності шлюбу по-різному У. Берра: успіх подружжя оцінюється ступенем того, наскільки в ньому досягається встановлена індивідами мета шлюбу; С. Торохтій визначає якість подружніх відносин за допомогою поняття психологічне здоров'я родини; О. Кляпець під час складання типології родин спирається на критерій гармонійності, який вона розглядає як душевне благополуччя членів родини, що забезпечує регуляцію поведінки в спілкуванні та діяльності (цит. за Ткаченко, В.Є., 2005).

Задоволеність шлюбом залежить від узгодженості шлюбно-сімейної мотивації, яка багато в чому зумовлює його стабільність. Загалом розрізняють такі фактори стабільності сім'ї, що розподіляються за двома осями: зовнішні — внутрішні, та об'єктивні — суб'єктивні (Голод, С.І., 1984).

Об'єктивні (соціальні) фактори (несприятливі соціальні процеси, війна, економічна криза, стихійні лиха тощо) істотно впливають на життєдіяльність сім'ї. Водночас успішність вирішення сімейних проблем багато в чому залежить від особливостей усвідомлення членами сім'ї сімейної ситуації, їх готовності і вміння сконцентрувати зусилля на збереження сім'ї.

Таким чином, основними факторами, що формують благополучний та стабільний шлюб, є внутрішні суб'єктивні, тобто психологічні. Насамперед – це подружня сумісність як соціально-психологічний показник згуртованості сім'ї (Бодалев, А.А., 1989).

Відповідно до сучасних уявлень сумісність як здатність подружжя узгоджувати свої дії й оптимізувати взаємини в різних видах спільної діяльності психолог С.І. Голод визначає ієрархію рівнів: нижній рівень подружньої сумісності – це психофізіологічна сумісність, яка як правило визначається показниками певних темпераментів. Наприклад: вищий показник психофізіологічної сумісності характерний для пар холерик – флегматик і сангвінік – меланхолік. Другий рівень подружньої сумісності становить функціональна рольова узгодженість, тобто узгодженість структури, розуміння, розподілу і прийняття сімейних і міжособистісних ролей. При цьому важливе значення має бажане і реальне співвідношення ролей. Найвищим рівнем сумісності є ціннісно-орієнтаційна єдність, що фіксує ступінь збігу оцінок подружжям сімейних цілей і цінностей (Бутинін, К.П., 1997).

Результати опитування, проведеного фахівцями Українського науково-дослідницького інституту з проблем молоді, показали, що молоді сім'ї на перше місце висувають функцію народження і виховання дітей (90,3 % опитаних), на друге – задоволення потреб у коханні, особистому щасті, почуття захищеності (74,2 % респондентів). На третьому місці, відповідно, опинилася функція «ведення домашнього господарства», потім – «задоволення сексуальних потреб», «духовне спілкування» і «розвиток особистості членів сім'ї». На останньому ранговому місці респонденти зазначили можливість підвищити завдяки шлюбу свій соціальний статус (10 % респондентів) (Вербець, В.В., 2009).

Висновки. Отже, на задоволення обох партнерів шлюбом впливають як соціальні, так і психологічні фактори. Економічний, політичний стан країни, соціальне середовище мають свій вплив на розвиток подружніх відносин, але при гарно налагодженому контакті шлюбних партнерів, при достатній обізнаності у психології сім'ї та бажанні ці фактори є другорядними. Основний вплив на рівень задоволеності шлюбом відіграють все таки психологічні фактори.

Перспективи подальшого дослідження полягають у розробці та апробації корекційних програм щодо узгодження сімейних ролей та ціннісно-орієнтаційних відмінностей.

Список використаної літератури.

1. Ткаченко, В.Є., (2011), Соціально-психологічні умови благополуччя подружніх відносин, 120 с.
2. Вербець, В.В., Субот, О.А, Христюк, Т.А., (2009), Соціологія: Навчальний посібник, Київ, 550 с.
3. Голод, С.И., (1984), Стабильность семи: социологический и демографический аспекты, 325 с.
4. Бодалев, А.А., (1989), Сім'я в психологической консультации, Педагогика, Москва, 315 с.
5. Буторин, К.П., (1997), Семья в системе нравственного воспитания, Основные проблемы воспитания подростков, Гнозис, Москва, 368 с.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ

УДК 159.331.54

*Литвинчук Т. А.,
студентка спеціальності 053 «Психологія»,
освітнього рівня «Магістр»,
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»*

Актуальність дослідження. Проблема професійного самовизначення учнівської молоді посідає важливе місце у педагогічній та